

STUDENTEN-WEEKBLAD.

Redacteuren: J. B. H. Coenen, W. L. Ghijsen, N. G. Kam,
J. L. A. Ledeboer, S. H. Stoffel.

Dit blad verschijnt Donderdags, behalve in de vacantiën. De abonnementsprijs is f3,50, bij vooruitbetaling f3,— per jaar.

De jaargang loopt van 1 October tot 30 September. De prijs der advertentiën is 10 cents per regel.

UITGEVER:
J. WALTMAN Jr.
DELFT.

Inzendingen die Dinsdagmiddag 12 uur niet aan het redactie-adres zijn bezorgd, kunnen niet meer in het eerstkomend nummer worden opgenomen.

Het adres voor redactie en administratie is: Binnenwatersloot 33.

Eerstvolgende REDACTIEVERGADERING
ten huize van W. L. GHIJSEN, Houttuinen 15,
Dinsdag 17 Februari, te 4 ure.

DELFTSCH STUDENTENCORPS.

Onbelangrijkheid.

De heer W. G. verwijt den corpsleden, dat zij, zelf nooit iets oorspronkelijks bewegend, het werk van anderen afkeuren, en wijt hunne geringe productiviteit op litterair gebied aan laksheid. Ik geloof, dat hij een idealistisch standpunt inneemt. We moeten het eerder als een zegen aannemen, dat er nog menschen onder ons zijn, die voelen, waar we aan toe zijn, dat ze nog zooveel gezond oordeel hebben.

Van de afbraak van een luchtkasteel bouw je hoogstens andere ideale gevaartes, 'n degelijke burgerwoning, noch een artistiek geheel zal er ooit uit worden.

Het essentieele idee student, hoogstens nog te vereenigen met gedachtes aan wijnglazen of teekenborden, vloekt tegen elke voorstelling van een hooger begaafd, fijner voelend, of dieper denkend wezen.

Student is niets meer als het begrip „studeerend”. In elk geval bij ons niet. Mocht nog de studie van oude letteren, van theologie of van wijsbegeerte eenigen invloed hebben op de gedachtes en smaak van hem, die hierin opgaat, ik geloof niet, dat de waaiersluis of de integraaltjes ons veel zullen inspireeren.

Op dat punt is er dus geen verschil tusschen ons en kantoorheertjes. Maar we hebben ons rijke, mooie, jonge leven, hartstochten, enfin, alles wat inauguratie-redes uitkramen over de studententijd.

Dit is de jaarlijksche schuit met materiaal voor genoemde luthoven onzer wijsmakerij. Heel aardig voor menschen, die voor het eerst die dingen hooren, maar ook zij weten gauw beter. We zijn heel gewoon, Piet, de Dikke of Loetje, of zoo iets. We komen hier om iets te leeren. In den tijd dan dat we niks te doen hebben, kunnen we roeien, whisten of dazen. 't Eten en drinken komt vanzelf, de examens komen op hun tijd en als je wat uitvoert, kan je over je vak praten. Wat we gemeen hebben, is dat onbelangrijke, nergens-anders-te-vinden-verwende leven, zonder doel als de studie. Wat we dus ooit voor goeds zouden kunnen krijgen uit zoo'n gemeenschap, begrijp ik niet. Tot nog toe zijn groote daden, denkers of dichters ontstaan, doordat ze werkten voor een doel, tegen een verdrukking, beziel door een leidende gedachte van hun tijd, of als door God benadigden.

Maar er is nog iets, waarin we ons één voelen. Dat is, dat we met vragende gedachtes afwachten, wat het leven ons brengen zal, dat dingen tot ons spreken, die we later niet meer zullen verstaan of afgezaagd vinden, dat we jong zijn. En zoolang die jeugd leeft en strijdt of heerscht in een omgeving van zoo'n geweldige kletsboel, eerzucht, gemakzucht of bekrompenheid als onze studentenomgeving, zal ze zeker niet de schepper zijn van hoogere gedachtes, hoogere uitingen of zuivere zienswijzen.

En natuurlijk dat er 'n boel menschen zijn, die hun smaak,

hun hartstochten, hun levensopvatting volkomen bevredigd vinden in deze omgeving. Als ze in Winschoten dezelfde praatjes konden houden, hun romannetje en hun bittertje kregen, waren ze ook gelukkig.

Het student-zijn is geen band tusschen begaafden of menschen, die anders zijn als anderen. Zoo gauw we student zijn, denken we dat we, nu iets anders zijn. En omdat we dat allemaal vinden, praten we er over, alsof 'tiets is, dat vanzelf spreekt.

Juist 't lustrumfeest, de dwaasheid om Byzantijsche prinses over de Oude Delft te doen voeren, is het bewijs van onze impotentie, ondanks de veredelende of verheffende invloed van 't eenige jaren student zijn, weet niemand iets beters te verzinnen als 'n optocht, waarmee we aan de buitenwereld kunnen laten zien dat Delft ook nog wel geld heeft, dat sommigen misschien wel wat smaak hebben, en dat we met de kinderachtigste genoegens tevreden zijn. Ik begrijp niet, dat de menschen zelf niet voelen, hoe ze met zoo'n maskerade al hun fantasiën over- en verheerlijking van de studentenmaatschappij, verloochenen en tevreden zijn met wat uiterlijk vertoon.

v. H.

SOCIALE AANGELEGENHEDEN EN WETENSCHAP.

Teekenen der tijden.

De gebeurtenissen der laatste dagen hebben ons veel kunnen, veel moeten leeren.

Onweerstaanbaar hebben zij aller aandacht getrokken naar de groote maatschappelijke gebeurtenissen, en hem, die zich tot nu toe onverschillig tegenover deze dingen getoond had, hem hebben ze het niet dreunende klokslagen, met groote stemmen verkondigd: „De tijden veranderen, de macht wordt verplaatst”.

We kunnen over deze gebeurtenissen, over deze verschijnselen in 't algemeen, verschillend denken, we kunnen ze wenschelijk of onwenschelijk, gevaarlijk of geruststellend achten — het bestaan ervan kan niet geloofend worden — we staan hier eenvoudig voor een feit, en naar dat feit, naar die werkelijkheid zullen we ons nu en in 't vervolg te richten hebben, naar dat getij zullen we, willen we niet reddingloos tegen de rotsen verongelukken, onze bakens hebben te verzetten.

Een feit is het, dat de gang der maatschappelijke gebeurtenissen wordt beheerscht door den strijd tusschen kapitaal en arbeid, een feit is het ook, dat in dien strijd de arbeid steeds verder vooruit dringt, steeds wint aan kracht.

Met zekerheid is te voorzien, dat conflicten als die van de laatste dagen zich in de naaste toekomst zullen herhalen, en veel tact en veel overleg zal van beide zijden geëischt worden, om in zulke gevallen de oplossing zoo spoedig en geleidelijk mogelijk te doen plaats vinden.

Want niet te ontkennen is het, dat een staking, waar mogelijk, voorkomen moet worden, dat het van 't hoogste belang is, den gang van zaken in een zoo gecompliceerd werktuig, als ons huidig maatschappelijk systeem, niet te verstoren.

De werkstaking zij het uiterste middel, het wapen, dat wel is waar in laatste instantie aan de eischen der arbeiders de noodige kracht bijzet, maar dat slechts dán werkelijk gebruikt moet worden, wanneer andere middelen falen. Daarbij zal van ons, toekomstige ingenieurs, veel gevergd worden. Hoe ook de strijd tusschen kapitaal en arbeid zich ontwikkelde, aan welke zijde ook de overwinning kome, de ingenieur, de technische leider, blijft noodzakelijk, ja, zijn beroep neemt steeds toe in belangrijkheid. In den strijd staat hij in tusschen het kapitaal en den arbeid — in vele gevallen zal hij als tusschenpersoon, als middelaar moeten fungeeren; en die positie zal hij nog lang blijven innemen. Wel is waar behoort hij in economischen zin tot de arbeiders, maar zijne omgeving, zijn afkomst, zijn bezit dikwijls, trekken hem tot de bezittende klasse.

Voor hem is, voor de naaste jaren, in de gelederen van één van beide zijden geen plaats open gelaten, de arbeiders beschouwen hem nog niet als een der hunnen, tot het kapitaal wordt zijn verhouding steeds lossen. Zijn taak is den gang der productie zooveel mogelijk geregeld te doen zijn, storingen in het bedrijf zooveel mogelijk te voorkomen. Hij kieze, als technisch leider der productie, niet à priori een bepaalde zijde, maar hij zorge, in staat te zijn tot tactvol en verstandig optreden. Hij zorge, met de toestanden der arbeiders bekend te zijn, met hunne vakverenigingen in overleg te treden, hun vertrouwen door een humanen omgang en een rechtvaardige behandeling te winnen, hunne belangen te bepleiten bij de werkgevers. Hij neme kennis van de teekenen des tijds, zorge op de hoogte te zijn met wat er rondom hem gebeurt, zette zich niet met een bepaalde meening tegenover de verschijnselen, die door hem toch niet te keeren zijn.

Te anderzijde: het is van den ingenieur niet te vergen, dat hij, ingeval van een conflict, het wapen der arbeiders kieze, dat hij staakt. De arbeider, die staakt, kan zeker zijn van den steun zijner klasse, van zijne mede-arbeiders, de ingenieur, die staakt en ontslagen wordt, staat alleen. Zoo sta de ingenieur in het conflict tusschen de partijen, vervulbare eischen der arbeiders trachte hij ingewilligd te krijgen, onmogelijke eischen hunnerzijds te voorkomen.

Maar nimmer kieze hij vrijwillig daadwerkelijk partij in den strijd tegen de opstrevende, de arbeidersklasse, nimmer leide zijn instinct hem tot het aanbieden van onderkruipersdiensten. Als zijn betrekking het eischt, heeft hij aan zijne directie te gehoorzamen, maar nooit doe hij vrijwillig dienst, als het kapitaal een beroep doet op zijne solidariteit.

Door het laatste te doen doemt hij zichzelf en zijne beroepsgenooten tot onmacht in het vervullen der taak die hen op de schouders is gelegd, hij wekt het gerechtvaardigde wantrouwen der arbeiders, een wantrouwen, dat het hem onmogelijk zal maken, zijne taak van middelaar naar behooren te vervullen.

Zóó opgevat is de post van den ingenieur, een zeer belangrijke en een zeer nuttige. Zoo opgevat zal zijn optreden meer dan eenig ander beroep, kunnen strekken om geweldige botsingen te voorkomen en een geleidelijke en vreedzame afwikkeling van het maatschappelijk kluwen te waarborgen.

S.

P.S. Daareven zie ik 't stukje „Vrijwilligercorpsen” van den heer van L. Het komt me voor, dat een ernstige waarschuwing aan het reizend publiek hierbij niet overbodig is: men stappe niet in, alvorens zich te vergewissen, of er een heusche machinist of een enthousiast broekje op de machine staat, men kijke vooral ook voor 't vertrek in de seinwachtershuisjes langs den weg. Heeft de heer v. L. er eenig begrip van, wat het beteekent, een dag lang een seinpost te vervullen; welk een accuratesse, plichtbesef en oefening daarbij hooren, meent hij, dat wij, verwerende studentjes, ook al wilden we, daartoe in staat zouden zijn? Weet hij welke groote moeielijkheden in 't verkeer ontstaan, als maar één enkel seintype wordt gewijzigd, hoe de ervaren machinisten daar al den kop bij verliezen; afin, 't is te gek, om van te praten.

Maar bovendien: de heer v. L. zou, door te doen, wat hij wil, juist datgene doen, waartegen ik in mijn artikel waarschuwde: hij zou het gevaarlijk precedent voor wantrouwen scheppen, dat het hem en zijn collega's steeds moeilijker zou maken hun taak te vervullen. Jeugdige overmoed zou hier ver strekkende gevolgen kunnen hebben, mijnheer v. L.

Wat betreft dat „gevaar voor 't vaderland”, wie scheidt dat?

Doen dat de spoorarbeiders, die zóó van 't besef hunner verantwoordelijkheid zijn doordrongen, dat ze, onmiddellijk na 't inwilligen van den eisch, de alleszins billijke looneischen voorloopig lieten vallen, en, na tot 's nachts 2 uur vergaderd te hebben, Zondagsmorgens om 6 uur allen weer present waren — of doen dat menschen als de heer v. L. die moord en brand schreeuwen, terwijl er niets te doen is, zich zenuwachtig en opgewonden maken; en onverantwoordelijke voortbrengselen hunner fantaisie aan de openbaarheid door de pers prijsgeven?

S.

Vrijwilligercorpsen.

ONTWAAKT! ZIET!! HANDELT!!!

Ons Vaderland is in gevaar. Niet, dat een oorlog ons bedreigt, maar een bijna even groote ramp hangt boven ons hoofd.

De arbeiderspartij, in de laatste jaren zeer vlug, ja angstwekkend vlug tot groote kracht gekomen, staat gelijk een groot vreemd leger voor ons. Het is gebleken, dat wij op het oogenblik vrijwel machteloos staan tegenover een zoo sterke brute kracht. Vertrouwt niet te veel op de militie in dezen. Zij kan, uitgezonderd eenige genie-troepen slechts dienen tot het handhaven van orde en veiligheid. Het is een groote dwaling te meenen, dat de militie in alles kan voorzien. Er moeten mannen gevonden worden, die, beziel met een heilig vuur, om ons vaderland voor rampen te behoeden, handelend willen optreden. Moet onze handel achteruitgaan, moeten steden en dorpen verhongeren en verdorsten, doordat een deel der natie zijn plicht verzaakt? Immers neen. Wij moeten toonen, dat ook wij kapitaal in onze handen bezitten. Daardoor zullen wij niet alleen in plotselingen nood krachtig kunnen optreden, maar daardoor zullen wij ook aan de arbeiders toonen, dat zij, althans tijdelijk, te vervangen zijn. Zij moeten leeren begrijpen, dat er veel kracht van hen kan uitgaan, maar, dat zij, op den thans ingeslagen weg doorgaande, zichzelf en ons land ten val brengen. Wat moeten wij dus voortaan doen, wanneer stakingen uitbreken in bedrijven, die geen stilstand toelaten?

Wat moet er gedaan worden, wanneer volks welvaart en volksgezondheid gevaar loopen?

Wij moeten de arbeidersplaatsen tijdelijk kunnen vervangen. Daartoe is echter oefening noodig. Reeds vele onder ons zouden in staat zijn als machinist of stoker op te treden, maar dat aantal is nog lang niet groot genoeg. Wij moeten vrijwilligercorpsen vormen, die door praktische oefeningen in geval van nood terstond kunnen optreden.

Welnu, Corpsleden, sluit u aan! Laat thans zien, dat er nog jong vuur in u is. Laat thans het „officieel tafelvuur” eens hemelhoog opvlammen. Laten wij, die in de eerste plaats voor een dergelijke beweging in aanmerking komen, de voorgangers zijn. Ik twijfel niet, of spoedig zullen in alle deelen van ons land mannen zich vereenigen met hetzelfde doel, zoodat wij dan een overweldigende macht kunnen vormen.

De flegmatieke Hollander blijve in dezen thuis.

Waarschijnlijk zullen wij van regeeringswege steun onder vinden; zonder dien steun is het plan dan ook vrijwel onuitvoerbaar, althans voorloopig. De regeering zou ons namelijk aan personen kunnen helpen, die de praktische oefeningen zouden leiden.

Laat de student, die reeds zoo ontzettend veel van zijn ouden roem verloren heeft, thans toonen, dat hij staat boven de gewone sleurmenschen. Laat ons Corps, indien de beweging mogelijk blijkt, zich officieel ermede bemoeien. Indien hiertegen bezwaren bestaan, dan zal er zeker een Commissie te vinden zijn, die de regeering zal willen inlichten met de plannen.

Leden van het Delftsch Studentencorps toont thans uw vaderland lief te hebben en

ONTWAAKT! ZIET!! HANDELT!!!

J. B. v. L.

Nog eens: De Werkstaking.

Naar aanleiding van het artikel van den heer S. D. (soc. dem.?) in het Stud. Weekbl. van 1.1. week wenschte ik hier nogmaals de werkstaking te beschouwen, maar nu van een eenigszins ander standpunt.

Het is een eigenaardige eigenschap van de meeste menschen, dat zij iemand die arm, ziek of ongelukkig is, gaarne gelijk geven, omdat hun eigen lot toch zooveel beter is en de arme stakkerd toch al verdriet genoeg heeft. Nu, in het dagelijksch leven is hier veel voor te zeggen, maar zoodra men die vergoelijking ook op sociaal gebied wil toepassen, zijn de gevolgen niet te overzien.

De werkmans bij de spoorwegen heeft een werkelijk bijzonder laag loon en nu is men al erg gauw geneigd te zeggen: „Die arme menschen zijn toch zoo slecht bezoldigd, geen wonder dat ze staken, wij zouden het misschien ook doen”.

Maar, (de heer S. D. merkt het zelf op) dit is de kwestie niet: „Uitgebroken niet om een stoffelijk voordeel maar om een idéé, om 't hoog moreel beginsel der solidariteit”.

Mooi woord: solidariteit, misschien nog 't best te vertalen door gemeenschapsbelang. Wat beteekent 't echter hier? Niets anders dan partijbelang. Of is het soms geen partijbelang, dat iemand ertoe drijft te staken om andere partijgenooten te helpen, die niet verkieszen samen te werken met arbeiders, die geen lid van hun vereeniging zijn? Is dat niet een zuivere dwang die wordt uitgeoefend, is zoo iets anders te qualificeeren? Wij keeren toch niet weer terug tot de 15e eeuw, toen niemand een bedrijf mocht uitoefenen zonder lid te zijn van het gilde.

Heet dat soms gemeenschapsbelang? En dat moest juist het werk zijn van de 20e eeuw, met al zijn streven naar individueele vrijheid, de eeuw, die uitvoering moet geven aan de schoone denkbeelden tot verbetering van den toestand van het volk! Zooals uit 't bovenstaande duidelijk blijkt is het hier niet een directe kwestie tusschen kapitalist en arbeider zooals de heer S. D. voorstelt.

Het is hier een zuivere strijd tusschen arbeiders onderling, tusschen georganiseerde en ongeorganiseerde, waarin de werkgevers betrokken werden, omdat zij geen partij wilden kiezen.

Hadden zij gestaakt om loonsverhooging, een nieuwe regeling der premies, in een woord voor iets waar genoegzame rede voor bestond, ik zou er niets tegen hebben gehad, als het 't eenige middel is. Maar dan nog hebben zij, die zich onder eede verbonden het recht niet, het werk neer te leggen en moeten wat er ook gebeure tot het laatst hun plicht volbrengen; of hebben de heeren volksleiders misschien ook het recht hen in 't belang der partij van dien eed te ontslaan?

Wat zijn die stakers nu anders geworden dan gewone misdadigers? Al belooft de maatschappij door nood gedwongen ook geen rancune tegen hen te zullen voeden, zij hebben eedbreuk gepleegd en zullen daarvoor hun geheele leven met den vinger worden nagewezen.

En wat verder de heer S. D. zegt: „Het is zich bewust geworden van zijn positie en van zijn kracht en heeft getoond deze doelmatig te kunnen aanwenden in eigen belang wat ten slotte toch ook weer het belang der heele mensheid is”. Eigenbelang, ja dat geloof ik graag, maar ik meen hier bovenal genoegzaam te hebben aangetoond dat dit niet het belang der geheele mensheid is. Waartoe hebben zij van die macht gebruik gemaakt? Het eerst tot het plegen van rechtsverkrachting, door de Spoorwegmaatschappijen te dwingen de spoorwegwet te overtreden, en buitendien van een bepaling die dunkt mij alle redenen van bestaan had n.l. de verplichting om zonder aanzien des persoons alle ten vervoer aangeboden goederen aan te nemen.

Ik weet wel, de maatschappijen hadden dit niet hoeven te doen, als zij voldoende door de regeering gesteund waren, maar die overtreding was toch het doel der arbeiders en zij hebben haar op hun geweten.

En dan verder.

Naast de vrijheid die ieder arbeider heeft om den arbeid neer te leggen heeft toch ook ieder arbeider het recht om door te werken wanneer hij dat wil en hebben de andere ook niet in het minst het recht hem dat op welke wijze ook te beletten? En toch weet ik uit zeer goede bron dat bij de laatste staking een bijzondere sterke dwang op de arbeiders is uitgeoefend en dat de staking volstrekt niet de wil van alle arbeiders was.

Ik weet, dat verschillende arbeiders, oud-gedienden bij de directie hunne verontschuldigen kwamen aanbieden wegens het staken, en erbij voegden dat zij niet durfden doorwerken omdat zij de boodschap hadden thuis gekregen, dat hun leven ermée gemoeid was. Een bijzonder faire handelwijze om de staking algemeen te maken, niet waar mijnheer S. D.? Doch hieruit blijkt gelukkig ook dat er nog tevreden en weldenkende arbeiders bij de spoorwegen

zijn, en deze wensch ik van het volgende uit te zonderen. Maar de rest; die gij „eindelijk aan den doodelijken greep van het anarchisme ontworsteld” denkt, ziehier wat deze ziekte nog in hen heeft achtergelaten, wat hen nog onrijp maakt een machtige, rechtvaardige partij in de maatschappij te vormen: Gebrek aan rechtsgevoel, depotisme en de lust om de vrijheid van anderen te beperken ten einde zelf de macht in handen te krijgen.

Tot slot nog een enkel woord: De lezer zal nu zeer waarschijnlijk denken dat ik een groot vijand van de arbeidersbeweging ben waar deze hun lotsverbetering ten doel heeft. Niets zou minder waar zijn. Ik ben alleen een bijzonder groot vijand van het ook hier weer toegepaste „doel heiligt de middelen” Zijn er dan geen andere middelen om lotsverbetering te verkrijgen dan een enorm machtsvertoon om een bagatel? Zou heusch de samenwerking met ongeorganiseerde arbeiders de beweging zóó nadeelig zijn geweest? Wij hebben toch duidelijk de macht der organisatie gezien. En verder:

Is zulk een groote staking dan niet een poging tot revolutie, die de heer S. D. zelf afkeurt?

Waarom kon, als de organisatie zoo sterk is, niet de vreedzame en zooveel zekerder weg der evolutie bewandeld worden?

Waartoe dient dan onze volksvertegenwoordiging? Al heeft de arbeidersstand op 't oogenblik niet de meerderheid, er kan toch veel gedaan worden, misschien meer dan met een staking, die hoe mooi ook schijnbaar afgelopen altijd tweedracht en verbittering brengt vooral waar er zooals nu zooveel tot staken gedwongen werden.

En wie geeft den stakers verder 't recht de niet stakers als „onderkruipers” te betitelen en hen als een soort verraders aan te zien. Ik weet wel dat de positie der stakers door hen verzwakt wordt, maar daaruit blijkt dan ook, dat het doel der staking niet door iedereen gewenscht wordt en dan is de verzwakking der positie rechtvaardig.

Waarom wil men verder den werkgever het in dienst nemen beletten?

Dat is dan toch wel zuiver eigenbelang en zij hebben er niet in 't minst het recht toe. Trouwens over de loonkwestie zijn de arbeiders het onderling niet eens. De een wil niet werken voor de som waar een ander jaren naar verlangt.

Bij de vorige werkstaking in Amsterdam zat ik in den trein met zulk een „onderkruiper.” De man had vrouw en kinderen en woonde in Weesp. Jaren had hij alle mogelijke pogingen gedaan om werk te krijgen maar was overal geweigerd. Hij verdiende nu f12.— in de week en was daar overgelukkig mee. Zou het van andere arbeiders nu niet het toppunt van egoïsme zijn, dien man te dwingen broodeloos te blijven alleen om zelf nog meer te verdienen.

Helaas, veel onrecht werd geduld een poging tot revolutie werd niet verhinderd, maar de regeering zal tot zichzelf komen en dit onrecht herstellen. Men had aan deze onrechtvaardige eischen nooit mogen toegeven. 't Is te hopen dat men dat nu eindelijk inziet.

H. N.

Het Recht van Vereeniging en van niet-Vereeniging.

Dezer dagen kon men in een onzer groote bladen lezen: „Het recht van vereeniging wordt een groot onrecht, wanneer daar niet naast bestaat, het recht van niet-vereeniging”. En hiermede meende men aan te toonen, dat de eisch der georganiseerde bootwerkers: niet werken met ongeorganiseerden schromelijk onrechtvaardig en unfair was.

Oppervlakkig beschouwd gelijkt deze eisch ook een aandrang der persoonlijke vrijheid, een onrechtmatige dwang, opgelegd door middel van schromelijk machtmisbruik, maar ik geloof, dat 't niet moeilijk is, 't ongerijmde van dit alles duidelijk te maken.

Een arbeidersvereeniging, althans een zoodanige, waarvan hier sprake is, mag niet vergeleken worden met een debatingclub, een roeivereeniging, een sociëteit of een dameskranse. Gelijkt straks zal blijken bestaat er een onoverbrugbare kloof tusschen deze beide soorten van vereenigingen en gaat het dus allerminst aan, hen zomaar over één kam te scheren.

Een arbeidersvereeniging dient in de eerste plaats tot verhooging van de maatschappelijke positie harer leden.

Omdat de arbeider als enkeling niets vermag tegen den werkgever, heeft hij begrepen, dat slechts door gezamenlijk optreden, door organisatie, in zijn toestand verbetering kan worden aangebracht. Zonder organisatie is de arbeider gedwongen zonder voorbehoud alle arbeidsvoorwaarden te aanvaarden, welke de werkgever hem aanbiedt. En dat zulke voorwaarden niet zeer schitterend zijn, in aanmerking genomen, niet alleen 't eigenbelang van den ondernemer, maar ook de concurrentie der werkgevers onderling, welke hen dwingt „te bezuinigen op de productiekosten”, dat behoort, geloof ik, geen nadere omschrijving.

Maar de organisatie beteekent nog veel meer voor de arbeidersklasse.

Uit de zwoegende, drinkende, pruttelende en morrende slaven worden menschen geboren, die een levensdoel in zich voelen ontwaken, een ontstuijgende drang naar wat meer werkelijk levensgeluk.

De organisatie leert den arbeiders nietigheden te beschouwen als nietigheden, doet hen inzien dat allerlei persoonlijke opvattingen en meeningen ondergeschikt dienen te zijn aan de belangen der klasse; en dat het voor de bereiking van het doel der vereeniging noodig is, zich te voegen naar de vrijwillige discipline der zelfgekozen leiders en bestuurders. Kortom, naast de stoffelijke voordeelen, welke zij aanbrengt, werkt de organisatie krachtig mede, de arbeiders moreel en intellectueel te verheffen: drankmisbruik neemt af, de gedachten worden ernstiger, de lectuur degelijker. De diamantbewerkers hebben ons helder en klaar bewezen, hoeveel goeds door de organisatie zoowel op stoffelijk, als op geestelijk gebied tot stand kan worden gebracht.

Maar al te veel heerscht onder niet-arbeiders de verkeerde meening, dat een vakvereeniging alleen zou dienen om werkstakingen te proclameeren of uit te voeren. Niets is minder waar. Sidney Webb zegt ergens, dat een tak van bedrijf, waarin zeer veel gestaakt wordt, in zekeren zin op een lageren trap van vakorganisatie staat, en Sidney Webb is autoriteit op dit gebied. En 't is ook duidelijk. Wanneer de vereeniging om iets gedaan te krijgen, telkens tot het uiterste middel moet komen, om aan haar eischen kracht bij te zetten, dan bewijst dit, dat de invloed op de werkgevers gering is, en zij hun niet veel ontzag inboezemt. Neen, hoe deugdelijker de organisatie is, des te minder zal zij tot staking behoeven over te gaan, want des te meer zal zij kunnen bereiken langs den weg van gemeenschappelijke onderhandeling. Natuurlijk is dan een eerste vereischte, dat de vereeniging door de werkgevers wordt erkend, en we weten, dat reeds deze erkenning meestal verbazend veel moeite en strijd kost en dat de arbeiders haar altijd begroeten als een luisterrijke overwinning.

Wil de organisatie echter werkelijk aan haar doel beantwoorden, dan is het een hoofdvoorwaarde, dat zooveel mogelijk vakgenooten aangesloten zijn, omdat zij anders niet in staat is aan haar eischen kracht bij te zetten. Dit is gemakkelijk in te zien. Want stellen we bv. eens het geval, dat een vakvereeniging met een of meer werkgevers een loonovereenkomst heeft gesloten. De werkgever zal nu niet minder loon uitbetalen dan een zeker bedrag, maar de arbeiders mogen nu ook niet beneden dit bedrag hun arbeidskracht verkoopen. Deze overeenkomst geldt echter natuurlijk alleen voor de georganiseerde werkers.

Zijn er nu veel niet-georganiseerden, dan zal weldra die heele overeenkomst een doode letter worden. Want deze laatsten zijn door niets of niemand gebonden niet beneden het overeengekomen minimum loon te werken; uit eigen winstbejag of door concurrentie zullen de werkgevers er maar al te veel toe komen — vooral in vakken, waar de arbeiders dikwijls van patroon wisselen, zooals in 't havenbedrijf, de diamantindustrie en de bouwvakken — om bij 't in dienst nemen van arbeiders aan ongeorganiseerden de voorkeur te geven boven wel bij de vakvereeniging aangesloten werklieden. Zoodoende ontstaat een voortdurende onderkruiperij, een onderbieden op de arbeidsmarkt, en 't gevolg is dat de arbeidsvoorwaarden verslechteren, of dat de georganiseerden werkeloos blijven rond loopen.

Vandaar de pressie, die altijd door deze laatsten op de niet-georganiseerden wordt uitgeoefend om hen tot aansluiting te bewegen. De middelen daartoe gebezigd zullen natuurlijk verschillen naar den aard van 't vak, de tijdsomstandigheden en de verschillende temperamenten, maar een feit is 't, dat deze pressie in bijna ieder vak bestaat.

Is nu de drang de niet georganiseerden tot aansluiting te brengen zoo unfair en zoo immoreel, zoowel tegenover de werkgevers, als tegenover de ongeorganiseerden?

We zullen dit eens nagaan.

Het is dikwijls voorgekomen, dat de werkgevers, wanneer de vakvereeniging eenmaal had bedongen, dat er alleen georganiseerden in dienst zouden worden genomen, later erg met die bepaling waren ingenomen, althans wanneer zij voor alle ondernemers gold. En wel om reden, dat zij dan niet meer behoefden te vreezen, dat een concurrent met goedkoper arbeidskrachten zou kunnen werken, en dus goedkoper produceeren, daar de vakvereeniging niet beneden een vastgesteld minimum standaardloon ging, en zij dus precies wisten, waaraan zij alle zich te houden hadden, zoodat zij er hun bedrijf op konden inrichten.

Maar tegenover de ongeorganiseerden is toch stellig de bovenvermelde dwang ongeoorloofd en hoogst onredelijk.

Oogenschiijnlijk is dat ook zoo, maar toch blijken bij nadere beschouwing de bezwaren, door de bewonderaars van den „vrijen arbeid” opgeworpen, niet zeer deugdelijk te zijn.

Waarom toch sluiten de ongeorganiseerden zich niet aan? Men laat het zoo gaarne voorkomen, alsof zij er gemoedsbezwaren tegen zouden hebben, en of hun gemoedsrust er mede gemoeid zou zijn. Dat is noncens in negen van de tien gevallen. Godsdienstige bezwaren kunnen we buiten beschouwing laten, omdat bijna in alle vakken ook christelijke organisaties bestaan, neen, in verreweg de meeste gevallen hebben wij te doen of met laksheid, of met bekrompenheid, waardoor niet gesnapt wordt, dat de offeringen, die de organisatie van haar leden vergt, later met woekerrente terug worden betaald. Of ook wel, en dat in 't ongunstigste geval, zijn de ongeorganiseerden individuen, die met hun onderkruiperij bij de patroons in een goed blaadje trachten te komen. Men meene toch heusch niet, dat de ongeorganiseerden het beste element der arbeiders vormen, eer is het tegendeel waar.

Maar er komt meer bij.

De vakvereeniging vergt van haar leden altijd offers in tijd, geld en moeite, soms zelfs vrij aanzienlijke, en al is 't nu waar, dat de voordeelen dikwijls na zwaren strijd door de organisatie veroverd, veelal alleen voor haar leden gelden, meermalen ook profiteeren de niet-georganiseerden daarvan.

Bij voorbeeld: Stellen we 't geval, dat een vakvereeniging gedaan krijgt, dat een normaal-arbeidsdag van 10 uren wordt ingevoerd. Meestal zal dan de patroon zijn fabriek, na die 10 uren sluiten, en niet met de ongeorganiseerden blijven overwerken. Zoodat deze laatsten dan mede genieten van den verkorten werkdag door de organisatie bereikt, zonder dat zij daarvoor een cent betaald, een vinger verroerd hebben en derhalve in den letterlijken zin des woords klaploopers zijn op de offeringen, welke de wel georganiseerden zich hebben getroost.

Dit alles resumeerende:

1°. Organisatie is een noodzakelijk wapen voor de arbeiders in hun strijd om betere levensvoorwaarden, en verhoogt hun moreel en geestelijk peil.

2°. Voor de bereiking van 't doel der vakvereeniging is het een levenskwesstie, dat zooveel mogelijk vakgenooten daarbij aangesloten zijn.

3°. De redenen, welke de ongeorganiseerden van aansluiting afhouden, zijn meestal volstrekt niet van zoo respectabelen aard, als men wel meent.

4°. Ongeorganiseerden genieten mede van voordeelen door de vereeniging ten koste van veel strijd en moeite bereikt, zonder daartoe ook maar in 't minste mede te werken en zijn derhalve klaploopers,

kom ik tot de conclusie, dat de eisch, door een organisatie gesteld, van niet te werken met ongeorganiseerden, niet alleen door de noodzakelijkheid gesanctioneerd wordt, maar den toets der rechtvaardigheid gerust kan doorstaan.

Heel anders is dat met vereenigingen van dat andere soort, hetwelk ik boven aanhaalde.

Want een debatingclub kan evengoed aan haar doel beantwoorden, wanneer niet ieder lid is, en als ik niet tot een sportvereeniging toetreed, dan belemmer ik haar niet in haar werking, evenmin als ik klaplooper ben op den zak van de leden eener sociëteit, waartoe ik niet behoor, terwijl de verheffende invloed van een dames-theekransje nu niet van zoo overwegenden invloed is, dat ieder lid der schoone sexe, als 't ware zedelijk verplicht is, tot zulk een kring toe te treden.

(Zie vervolg Bijvoegsel.)

BIJVOEGSEL

behoorende tot het STUDENTEN-WEEKBLAD
van DONDERDAG 12 FEBRUARI 1903.

Een arbeidersorganisatie daarentegen is in zeker opzicht te vergelijken met een vereeniging als staat of gemeente, en wel om de eenvoudige reden, dat door middel van dergelijke vereenigingen algemeene belangen worden gediend en bevorderd, dat zij vruchten afwerpen voor allen — zij 't niet voor allen in dezelfde mate — en hun doel alleen dan kunnen bereiken, wanneer ook allen daartoe medewerken. Niemand ergert zich er dan ook aan, dat het staatsburgerschap verplicht is; wij vinden dat dit van zelf spreekt. Stellen we ons maar eens voor, dat het vrijstond, uit de vereeniging te treden, die de „Nederlandsche Staat” heet, en dan geen belasting betaald, geen militieplicht vervuld behoefde te worden, terwijl men bleef mede genieten van de rechtszekerheid, welke die staat geeft, van het verkeer, dat zij bevordert, het onderwijs, dat zij doet verstrekken. Zouden we er dan bezwaar in zien, zoo iemand te dwingen toe te treden, vooral wanneer de redenen zijner afscheiding van niet al te hooge moraliteit getuigen?

Nu geef ik toe, dat dit bij arbeiders-organisaties niet precies zoo sterk opgaat, als bij vereenigingen als staat en gemeente, maar tot zekere hoogte gaat de analogie wel degelijk door.

Waarlijk, zoo ooit de eisch eener vakvereeniging aan de patroons gesteld rechtvaardig was, dan was het wel die van de havenarbeiders aan de veemen!

T. T.

Ter overdenking.

Er zijn twee oplossingen mogelijk van de questie, gerezen door de staking van 't spoorwegpersoneel: hoe aan 't publiek een geregeld treinenverkeer te verzekeren.

De eerste oplossing, aangeraden door Nieuwe Courant, Nederlander c. s. is, dat men aan de spoorwegarbeiders het recht tot staken wettelijk ontnemt. Maar bij 't in behandeling komen van zulk een wetsontwerp, zullen deze ongetwijfeld staken, om hun rechten te verdedigen. En dan zal men de spoorwegen trachten te bedienen door torpedisten, geniesoldaten, leerlingen der machinistenschool en a. s. werktuigkundige ingenieurs.

De tweede oplossing is, dat men met het georganiseerde spoorwegpersoneel in overleg treedt, aan hun grieven tegemoet komt en dus de aanleiding tot staken wegneemt.

Wanneer nu zou het publiek makkelijker en veiliger reizen, wanneer zouden onze goederen sneller en geregelder vervoerd worden:

als de spoorwegen worden bediend door geniesoldaten, torpedisten en a. s. ingenieurs,

of door het tegenwoordige personeel, maar dan minder zwaar uitgebuit en minder ergerlijk afgejakkerd?

En wat zou dan ten slotte in het belang van het publiek zijn?

Het Causaliteitsbeginsel.

Den kinderen wordt geopenbaard,
wat den wijzen verborgen bleef.
Jezus.

De beoefenaars der scholastieke wijsbegeerte houden hardnekkig daaraan vast, dat 't causaliteitsbeginsel analytisch is en niet synthetisch à priori, zooals Kant 't wenscht. De redenen daarvoor zijn eenvoudig deze, dat Kant's beschouwing absurd is. Een vorige maal reeds zagen wij hoe hij kwam tot zijn „miraculum logicum” en we zagen de ongedwongen (?) verklaring die hij daarvan gaf, een verklaring getuigende van een moderne behendigheid om wonderen logisch (?) op te lossen. Hoe 't mogelijk is, dat er feiten zijn, die niet veroorzaakt worden, is nog immer een raadsel.

Kant evenwel (zijn navolgers als Fichte noemden Schopenhauer die Karikatur Kants, der vergrößerungsspiegel der Kantischen Fehler) had niet het minste besef van een begrip, hij wist niet, dat deze dienden om te leeren begrijpen. Hij wist niet, dat de analytische oordeelen door de scholastieken in twee deelen waren verdeeld en dat zijn synthetisch a priorische oordeelen slechts een dezer waren.

De analytische oordeelen toch kunnen tweeledig zijn:

1°. Allereerst kan de bevestiging van het noodzakelijk verband daarop zijn gegrond, dat men inziet, dat het begrip praedikaat tot de noodzakelijke of samenstellende deelen behoort van het begrip subject; maar

2°. Een anderen grond voor dezelfde bevestiging biedt ook de ontleding van het praedikaatsbegrip, waar nl. het objekt van het begrip praedikaat een noodzakelijk of natuurlijk verband met het subject aanwijst, m. a. w. zich als een volstrekt noodzakelijke of natuurlijke eigenschap van het subjekt doet kennen. Daartoe is geenszins noodig, dat het begrip van het subjekt als zoodanig, een der constitueerende elementen van het praedikaatsbegrip vorme. Voldoende is, dat het objekt van 't praedikaatsbegrip althans om een of ander zijner noodzakelijke elementen in innerlijke verhouding blijke te staan tot het subject. Zoo staat bv. het praedikaat „oorzaak”, d. i. iets dat het zijn of worden van een ander bepaalt, in noodzakelijke verhouding tot het subjekt het „niet-noodzakelijke”, d. i. het in zijn en worden uit zichzelf onbepaalde wezen.

Kant echter zag al deze dingen niet in en werpt zijn voorgangers voor de voeten, dat zij „den satz des zureichenden Grundes niemals aus blosser Vernunft mithin a priori bewezen hebben (Prolegomena). Maar is dit te verwonderen? Denk iemand eraan het bewijs te leveren, dat hij bestaat? Zekerlijk niet. Men zou om ons lachen, denken, dat wij gek waren, zoo we dit trachtten te doen, Zal men bewijzen dat $2 \times 2 = 4$, een propositie, waarop vele geleerden zich blind staren, als ware het ondoorgrondelijke geheimen?

Zoo is 't ook hiermede. Maar toch moet Kant niet denken, dat het causaliteitsbeginsel niet meer voor analyse vatbaar is. Dit zullen we bewijzen, maar uiteraard is dit bewijs zeer lastig, daar men er op verdacht moet zijn, niet te gauw op 't resultaat over te springen.

Al wat ontstaat, heeft een oorzaak. Kant nu beweert, dat 't begrip van iets, dat ontstaat louter 't begrip is van een bestaan na een niet bestaan. Het is echter tevens het begrip van iets, dat in zich zelf geen genoegzaamheid heeft om te bestaan. Immers, bestond de nieuwe zaak uit zichzelf, dan zou met 't begrip der zaak ook zijn bestaan gegeven zijn. Dit is nu niet het geval; in 't begrip der zaak ligt het bestaan niet opgesloten. Elke ontstaande zaak is 't uiteraard onverschillig om te bestaan. Moest zij bestaan, dan was zij een noodzakelijk wezen en had van alle eeuwigheid bestaan. De beginnende zaak kan evenmin zichzelf 't bestaan schenken. Dan zou zij immers handelend optreden, vóór zij bestond. Er is derhalve een ander wezen noodig, dat ons het ontstaan der zaak begrijpelijk maakt en dat wezen noemen we oorzaak.

Kant wist niet wat begrippen waren. Willen we onze begrippen analyseeren, dan hebben we aanschouwing noodig, niet alleen zinnelijke, maar ook verstandelijke aanschouwing en bovendien is er voor de analyse van 't begrip een ander begrip noodig om met het eerste te worden vergeleken. Analyseeren we het begrip „het ontstaande”, dan ligt er wel degelijk in dat begrip opgesloten „heeft een oorzaak”. Onder het „ontstaande of beginnende” verstaat men een ding, dat een bestaan heeft na een niet-bestaan, een ding derhalve, dat niet altijd bestaan heeft.

Wat oorzaak is, is ook eenvoudig, ofschoon moderne geleerden dat woord met allerlei geheimzinnigheden omhullen. Oorzaak is het beginsel, waarvan een ander ding in zijn bestaan afhangt. Nu is het beginnende ondenkbaar zonder het begrip van een ding, dat voorafging en ophield te bestaan, toen het tweede begon, of althans zonder het begrip van een ding, dat bestond, toen het tweede begon. Het begrip van een bestaan na een niet-bestaan is onmogelijk, indien het begrip na onmogelijk is. Nu is dit onmogelijk tenzij men twee termen hebbe, die vergeleken kunnen worden. Het niet-bestaan kan zelf onmogelijk een van die twee termen zijn, omdat het niet-bestaan op zichzelf niet denkbaar is. Een term wordt dus vereischt en die is òf wel een ding, dat voorafging en ophield te bestaan, òf wel een ding dat voorafging en blijft bestaan, terwijl het tweede begint. De eenige mogelijke tegenwerping, die van een een ledigen tijd, is te onzinnig om bij stil te staan. Een tijd onafhankelijk van de wezens die voortbestaan, is een hersenschim. Het na heeft dus geen zin, indien er niet twee dingen zijn, die vergeleken worden. Maar nu is het duidelijk, dat een wezen, hetwelk onveroorzaakt zou zijn,

d. i. in zijn bestaan volmaakt onafhankelijk is van al wat bestaat en kan gedacht worden te bestaan, onmogelijk een essentiele relatie kan hebben tot een ander ding. Maar nu is het onmogelijk dat één en hetzelfde aan twee dingen toekomen, zóó, dat het in beide onveroorzaakt zou zijn. Wat onveroorzaakt is, is oorspronkelijk, is eenvoudig in zich zelf, kan met niets anders vergeleken worden, kan onmogelijk in een ander zijn, zóó als het in zichzelf is. Zien we nu dat een ding eenige overeenkomst toont met een ander ding, dan is een van beide noodzakelijk, of wel dat andere ding is de oorzaak van het eerste, of wel de twee dingen zijn beide veroorzaakt, hebben één gemeenschappelijke oorsprong. Maar alle dingen dezer wereld komen overeen in 't „zijn” zelf, in 't „bestaan” en dus moeten alle dingen van één Wezen afhangen, dat men God noemt. Heel duidelijk zet Mercier dit uiteen: Et l'homme et les êtres extérieurs sont contingents, ce qui peut dire que chez aucun d'eux l'essence n'implique l'existence. Et pourtant ils existent. Il y a donc une cause qui les a fait exister. Une cause contingente elle-même ne résoudrait pas fondamentalement le problème de leur existence, attendu qu'elle-même exigerait une cause. Dont il doit exister aux existences contingentes une cause non-contingente elle-même, mais nécessaire, c'est à dire telle qu'en elle l'essence soit identique à l'existence, C'est donc au nom de l'expérience même que s'affirme l'existence d'un Être nécessaire; la raison oblige à opter ou pour l'affirmation d'une contradiction essentielle au sein même de l'être contingent dont nous constatons l'existence.

God is 't eeuwig ongeschapen exemplaar, causa exemplaris, van alle dingen. God zelf omvat zijn eigen werkelijkheid en volmaaktheid alle volmaaktheden van alle dingen in zich. Alle schepselen hebben eenige gelijkenis of overeenkomst met God, maar omgekeerd kan men niet zeggen, dat God een formeele overeenkomst met zijn schepsel hebben zou. Thomas zegt: „de overeenkomst zegt een zekere beweging tot gelijkenis en komt derhalve toe aan datgene, wat van een ander iets krijgt, waardoor het aan hetzelfde gelijk is. Het schepsel nu ontvangt van God datgene, waardoor het met God gelijkenis heeft, maar niet omgekeerd. Daarom kan men niet zeggen, dat God overeenkomst heeft met het schepsel, hetzelfde uabootst, maar wel omgekeerd”.

Dit weerlegt de tegenwerping: indien een ding daarom veroorzaakt is, omdat het in zijn begrip zelf relaties insluit tot een ander ding, men van God hetzelfde beweren moet, want ik kan God niet denken zonder dat ik denk aan de relatie die God heeft tot een ander ding in 't algemeen. Zeg ik van God, dat hij bestaat, substantie heeft etc., dan denk ik daarbij noodzakelijk aan datgene, wat wij menschen onder die woorden verstaan, wanneer wij ze op de dingen dezer wereld toepassen. De relaties van God tot de dingen dezer wereld zijn echter geen zulke relaties, maar alleen schijn-relaties. De zoogenaamde relaties van God tot zijn schepsel zijn niets dan de weerschijn van de relaties der schepsels tot God. 't Is evenals men in den spiegel kijkt, dan heeft 't den schijn, alsof iemand mij aankijkt, ik zelf ben 't die kijkt, niemand anders.

Elle est donc possible cette métaphysique tant décriée! Ja zij is mogelijk. Staar u niet blind, gij waanwijzen, op moderne filosofen, staar u niet blind op systemen van Kant, Hegel, Schopenhauer e. a. Staar u niet blind op een „onpersoonlijken wil”, die niets is dan een begrip met contradictorische elementen, staar u niet blind op „'t zuivere zijn”, dat niets is dan een logisch spooksel (Schopenhauer noemt Hegel een Hansworst), waarvan Hartmann zegt, dat 't de wanhopige poging is om een voor hem onmogelijke kwestie op te lossen. Staar u niet blind op al dergelijke dwaasheden, ook al worden ze gedebiteerd door een waanwijzen Leidschen filosofie-professor, die driemaal van kleur verandert en toch vaste overtuigingen heeft. Staar u niet blind op de materialistische lezingen van den tegenwoordigen tijd. Ex fructibus eorum cognoscetis eos, zegt het evangelie en Büchner moest het toenemen der onzedelijkheid bekennen in den bloeitijd van het materialisme. Staar u niet blind op die geheimzinnigheden en diepzinnigheden in filosofieboeken van den tegenwoordigen tijd voorgedragen. De diepzinnigheden zijn niets meer dan de diepte van een modderpoel. Staar u niet blind op een Logik van Wundt, dat niet eens een Logik is, maar een samenraapsel van logica, methaphysica, ontologie enz. Neen, ziet om, gij waanwijzen, en in de middeleeuwen ontwaart gij een' monnik, de H. Thomas van Aquino. Bestudeer hem en geen geheimzinnigheden zult gij vinden. 't Is van hem dat Ihéring (professor te Göttingen in de filosofie) zegt: Kende ik hem

vroeger, ik had mijn boek (der Zweck im Recht) niet geschreven.

't Is van hem dat Pierson, van der Wijck en v. d. Vlucht eenparig getuigen: Hoe is 't mogelijk, dat we den H. Thomas niet vroeger van nabij gekend hebben en alleen hebben vertrouwd op de laster van anderen. Zulk een man behoort niet aan één generatie, maar aan alle eeuwen. Eere aan hem en aan zijn werk!

Laat u niet verleiden door allerlei sophismen, er op gebaseerd om 't logische onlogisch te maken. Negeeren van al hetgeen in zake van filosofie door voorvaderen gezegd is, heeft haar langs banen geleid, die ten afgrond leiden. Keer terug naar de scholastieken, bestudeer de neo-thomistische leer en gij zult verbaasd staan van zooveel helderheid en duidelijkheid. Sinds 1879 (oprichting van l'Accademia Romana di San Tommaso door paus Leo XIII te Rome) kwam er licht in de duistere wereld.

Spreek als Simplex sigillum veri (Eenvoud is het zegel der waarheid) moeten dienen om alle oude theorien onhoudbaar te maken, maar ik tart u, welke de eenvoudigste is. Is 't eenvoudig alle verschijnselen, ook gevoel, wil etc. uit atoomkrachten te willen verklaren of lachen zelfs moderne filosofen daarover niet. Is dan de eenvoud, aan de atomen van den beginne af gevoel en wil toe te schrijven, zooals Häckel wil. Of is dat niet geheel en al onverklaarbaar en zegt Hartmann niet: Sie kennen keine Methaphysik hinter der Physik. Is 't dan niet eenvoudiger een almachtigen, alwijzen God, schepper van 't heelal. Waar zijn de filosofen, die dit hebben kunnen ontkennen zonder hulp van drogredenen buiten de metaphysica om? Zoek ze, gij vindt ze niet, dus:

Eere aan God in den hooge,
Vrede op aarde aan de menschen van goeden wil.
X.

LITTERATUUR EN KUNST.

Eeuw. *)

Eerbiedig opgedragen aan den heer X. e. a.

Stil, ik hoor een druppel vallen in den kolk der
[eeuwigheden,
Ruim kringlen om hem heen de kronkle watergolven,
Wijd uit zich strekkend in breed omvattende wieling;
Maar weldra is dat spoor van wat eens was bedolven.

Zoo ligt dan 't vlak weer dáár, als 't eeuwig deed
[vóór dezen
En strekt zich vlakkend uit in zwarte oneindigheid;
't Weer spiegeld al wat was, en is, en eens zal wezen
Oneindig is het nu — toekomst — vergangenheid.

Een eeuw ging heen; zij kwam aan d'andre zijde
Der lijn, die 't onafzien'bre meer in tweeën deelt.
De lijn van 't heden is 't, die ver en scherp teekent;
Zij is van 't oogenblik 't ontzettend ware beeld.

Maar in het stille meer zal nimmer iets veranderen
Oneindig is — oneindig — 't is alles: ruimte en tijd.
De waatren stroomden toe, zij vormen 't graf der

[eeuwen.
Zich zelf gelijk blijft 't meer, — 't oneindige kent
[geen tijd.
Y.

*) Een dichtelijke proeve van de philosophische these, dat tijd en ruimte in 't oneindige één zijn.

Beethovenavond.

Gebouw voor K. W.

Wie gegaan was om een volmaakte uitvoering van de negende te hooren, is teleurgesteld. Daarvoor was er te veel onvolkomen. Als proef evenwel van Viotta's bekwaamheden als dirigent, en in hoeverre hij in staat zou zijn een deugdelijk orkest samen te brengen, is het concert glansrijk geslaagd.

Men mag aan een orkest dat 20 Dec. voor 't eerst bijeen kwam geen eischen stellen als aan Mengelberg bij voorbeeld. Er was vooral gebrek aan blazers. 't Koper te zwak tegen 't zeer sterke strijkkwintet, en ook de houten blazers konden er niet tegen op. In de piano-gedeelten heel mooi, maar in

t forto gingen ze verloren zoo o. a. de inzet van 't trio in 't scherzo. Onbegrijpelijk was 't dat de solisten zoo slecht waren, terwijl er zoo goede in ons land te vinden zijn, veel dichter bij. En jammer was 't dat de pauken zoo gemeen waren, niet de man, die deed zijn best, maar 't instrument. En die zijn hier van zeer groot belang. Hoe volkomen werd daardoor maat 18—31 van 't ritmo die toe battute in scherzo verknoeid.

Door 't gebrek aan koper konden de sforzando's niet tot hun recht komen. In den eersten Satz na den klimax op a. e. de geweldige uitbarsting (maat 17) van 't volle orkest, dat kan alleen daardoor dat de strijkers plotseling door al de blazers versterkt worden in unisono want zelf zijn ze al op hun maximum van kracht; zoo ook waar in de doorvoering 't zelfde motief Dur optreedt, het hevigst van den strijd. In de overgangen tusschen de deelen van 't scherzo die wondere diatonische en chromatische opklimming is koper in de fermate aan 't einde onmisbaar, ook aan 't eind van de coxetta van 't zelfde voor het trio, waar de trombe de *d* aanhouden om ze over te binden in de melodie van 't trio, die trouwens ook niet uitkwam, waar ze door de clarinetten en hobo's tegen 't wel bewegende contrapunt der fagotten gebracht werd. En zoo meer. 't Begin van 't presto miste z'n effect, de geweldige dissonant, die in 't accoord van *d* klein wordt opgelost.

En dan waren blazers en strijkers dikwijls niet gelijk. Maar dit zijn alles fouten die te verbeteren zijn.

En nu enkele dingen die me troffen door buitengemeene schoonheid. Dat was wel voornamelijk de inzet — dan ook de ritardando's in 't eerste gedeelte. En wel 't heele Scherzo, behoudens wat uitteraard onvolkomen was. Vooral ook de melodie van de violen maat 9 en volgende van 't trio.

En de finale — die was absoluut helder. Daar was niets wat verward leek. Wonderschoon was de bewerking van 't thema in $\frac{6}{8}$ maat — die marsch met den triangel de „cinelli” — ik weet niet wat voor tinkelend instrument dat is — in den wonderen gesynkopeerden rythmus — dat me doet denken aan een optocht, een zegetocht uit Olympische spelen. De melodie, die de tenor er tegen in zingt is zoo ongelooflijk mooi, maar is mislukt, door de slechte tenor. En bij het „Ihr stürzt nieder” en „Seid umschlungen” daecht ik bravo! Dat zijn uitermate moeilijke plaatsen, maar ze kwamen er uit, volmaakt zuiver, vast en vol en 't was geweldig.

't Koncert is mij een groot genot geweest. Blevensomige plaatsen beneden wat zij hadden moeten zijn, voor iemand die de compositie goed kent, waren die wel in gedachten aan te vullen, en veel was er dat me een openbaring was.

„Ik wist niet dat dit was zoo schoon.”

Als Viotta, wanneer zijn orkest voltallig zal zijn, 't nog eens doet, en dan met goede solisten (want dit was een schandaal) dan zal 't een nog grooter triumph zijn, en dan kan ik me geen beter uitvoering denken. 't Strijkkwintet nobel van toon, en als één mond. De dirigent had 't orkest in zijn macht, en wist 't er uit te halen. 't Streven moet gesteund worden.

DE BOSCH KEMPER.

Vlaanderen.

Maandschrift voor Vlaamsche letterkunde onder redactie van Stijn Streuvels e. a.

In de laatste jaren zijn de werken der Vlaamsche schrijvers in ons land meer en meer bekend geworden. Terwijl vroeger, althans aan de meeste Noord-Nederlanders, zelfs hunne namen vreemd klonken, worden nu de werken van Guido Gezelle en Stijn Streuvels nagenoeg door iedereen gelezen en bewonderd. Die bewondering kon ook onmogelijk uitblijven, want men vindt slechts weinig schrijvers, die, zooals zij, aan een schoone poëtische stijl frissche oorspronkelijke gedachten weten te paren.

Maar naast deze, nagenoeg algemeen bekende, kunstenaars treft men ook nog vele andere, jongere dichters in Vlaanderen aan. En ook in hun werk ligt iets van dat oorspronkelijke, ook hunne gevoelens en denkbeelden zijn anders dan die van hunne tijdgenooten in Noord-Nederland. Of hunne gedachten schooner zijn, wie zal het wagen dit te beoordeelen; stellig is het echter, dat zij een geheel ander karakter dragen. Dit zal ook wel niemand verwon-

deren, die de Vlamingen kent, die weet welk een geheel afzonderlijk volk zij vormen, hoe zeer hunne landaard en karakters van de onze verschillen. Hem zou het zelfs vreemd toelijken, zoo zich dit onderscheid tusschen beide volken ook niet in hunne letterkunde had geopenbaard.

Na het voorafgaande gelezen te hebben, zal het dan ook wel niemand meer verwonderen te vernemen, dat deze schrijvers, met hunne oorspronkelijke werken, het gewaagd hebben, een eigen tijdschrift op te richten, hierdoor tegelijkertijd het ontstaan van een zelfstandige Vlaamsche letterkunde verzekerd.

Misschien zal het velen spijten voortaan de bijdragen van Stijn Streuvels in onze Hollandsche bladen te moeten missen, misschien zullen velen, toen zij wederom de oprichting van een nieuw letterkundig maandblad vernamen, geklaagd hebben over de tegenwoordige, vaak geheel onnoodige versnippering in onze letterkunde (waardoor in ieder Nederlandsch tijdschrift naast weinig goeds, veel slechts voorkomt) maar ik voor mij vind, dat in dit geval het streven der Vlamingen toch door iedereen geëerbiedigd en goedgekeurd moet worden.

Ik betuig dan ook terstond mijne vreugde over dit voor Vlaanderen zóo heugelijke feit, en doe dit des te liever, daar de ons toegezonden aflevering zeer veel goeds bleek te bevatten.

De hoofdinhoud wordt gevormd door de beschrijving van een boerenfeest door Stijn Streuvels; hij schetst ons de joel, zooals hij het op zijn Vlaamsch noemt, die door de boeren in Vlaanderen den avond vóór Kerstmis gehouden wordt. Het karakter van het feest wordt door hem op meesterlijke maar zeer bijzondere wijze weergegeven, waardoor het onaangename gevoel, dat zich stellig van de meeste onzer bij het zien van de beschreven boerenlol zou meester maken, geheel verdwijnt en zoo'n feest in een geheel ander daglicht wordt geplaatst. Dit komt, omdat niet wij, maar de dichter Streuvels, voor ons, die boerenpret ziet; hij ons naast de vele ruwe uitingen ook de mooiere fijnere innerlijke emoties dier landelijke menschen toont.

Van de gedichten in deze aflevering beviel mij „Avond” het beste; de meeste doen echter aan Guido Gezelle denken, waardoor wij allicht geneigd worden onze eischen zeer hoog te stellen.

De „gedachten over Guido Gezelle” getuigen van veel eerbied voor dezen grooten Vlaamschen dichter; het doet ons echter onder het lezen vooral aangenaam aan voortdurend, het geheele stukje door, te voelen, dat deze waardeering en bewondering niet bloot woorden zijn, maar dat zij werkelijk uit de ziel van een fijnvoelend artist te voorschijn zijn gekomen.

Het tijdschrift is zeer netjes uitgegeven; het formaat is handig en de druk prettig. Ik hoop dat het vele lezers zal vinden.

W.

Persoonlijk Magnetisme.

(J. C. DALMEYER. — Amsterdam.)

„Een handleiding ter ontwikkeling der innerlijke krachten „en hunne toepassing in het dagelijks leven.”

Dit boekje is het eerste van een vijftal; „is slechts de „inleiding tot een reeks van krachten welke in ieder mensch sluimeren” en zal gevolgd worden door werkjes over:

Gedachten lezen.

Hypnotisme.

Genezing met aanwending van het Magnetisme.

Zoïsme.

Een cursus dus in het Westersch occultisme.

In de Vereenigde Staten is de beoefening van deze wetenschap op het oogenblik tot een mode geworden, zoodat er maar weinig groote plaatsen te vinden zijn, die nog geen occulte school of vereeniging bezitten. Het spreekt vanzelf, dat de „Yankee” hieruit munt geslagen heeft, en het land is dan ook overstroomd, door een groot aantal voor het meerendeel nog erg onrijpe geschriften op dit gebied.

„Persoonlijk Magnetisme” heeft er alle schijn van een uittreksel te zijn van eenige dezer Amerikaansche produkten, misschien ook wel de vertaling van één er van. Is dit zoo, dan is de schrijver al erg ongelukkig geweest in de keuze van zijn bronnen. De Inleiding toch, die moet duidelijk maken, wat Persoonlijk Magnetisme is, is zóo verward; dat de meer of minder heldere voorstelling, die de

lezer van deze kracht bezat, voor een goed deel verdwijnt. De cursus zelf maakt echter veel goed. Deze geeft een reeks voorschriften van oefeningen die, bij doorgezette en ernstige opvolging, mijns inziens alle kans hebben om te leiden tot het beoogde doel: de concentratie van den wil. In dit opzicht is het boekje van belang en zal het iemand, die zich in deze richting wil bekwamen, goed als leidraad kunnen dienen.

Een ding mis ik echter de zoo hoog noodige aanmaning tot voorzichtigheid, vooral bij die oefeningen, die vóór de gezondheid van den persoon nadeelig kunnen zijn, als bijv: het door den wil verlangzamen van de ademhaling, of het opwekken van pijn in de slapen.

Geldt dit bezwaar al voor dezen cursus, die slechts een inleiding is, en de beschikking geeft over krachten, die betrekkelijk weinig kwaad kunnen doen, in zeer veel sterkere mate is dit het geval voor de volgende werkjes. Want deze handelen over krachten, waarvan de mensch nog maar heel weinig afweet, en die voor een onkundige beoefenaar zeer gevaarlijk kunnen zijn.

Alle ernstige occultisten, als Liébault, Du Prel, enz. waarschuwen dan ook ten sterkste tegen bijv: het uitoefenen van magnetische genezing door leeken. en ik zou den schrijver dan ook zeer aanraden, dit bij de volgende werkjes in acht te willen nemen.

L.

PLAATSELIJK NIEUWS.

Onlusten te Delft?

Ons bereiken in den laatsten tijd geruchten omtrent ernstige onlusten, die staan uit te breken aan de P. S. te Delft. Met het oog op ongehoorde concurrentie in het ingenieursvak zou door het Corps onder groote geestdrift besloten zijn, van den Raad van Bestuur o. a. te eischen:

1. de onmiddellijke verwijdering van alle niet-corpsleden
2. inkrimping van 't aantal collegeuren tot 2 per dag
3. afschaffing van al 't kleuren en in inkt zetten van teekeningen
4. geen veranderingen in te voeren zonder goedkeuring van den Senaat.

De Bond moet reeds in een twintigtal moties zelfs niet minder dan zijn grondelooze verachting voor deze maatregelen hebben uitgesproken. Besloten zou zijn, den Raad 1 dag bedenktijd toe te staan. Maatregelen zouden genomen zijn, om den treinenloop van Rotterdam en den Haag te stoppen, en zoo de H. IJ. S. M. niet dadelijk alle vervoer van spoorstudenten die een gevaarlijk onderkruiperspersoneel leveren, weigert. Mochten de inwoners van Delft de beweging niet steunen, zoo zouden alle winkeliers geboycot, en alle engagementen afgebroken worden waartegen echter reeds protest is aangeteekend. Daar het gerucht liep, dat eenige pantserschepen naar Delft onderweg zijn, moet de roeivereniging Laga maatregelen genomen hebben, om alle doorvaart door de Schie te beletten.

Een der schutters, die bevel ontvangen hadden, zich onder de wapenen te begeven, heeft zich solidair verklaard met de eischende, en zou een zeer oproerig manifest rond gezonden hebben, waarin hij o. a. zegt, zijn hoofd koel en zijn hart warm te zullen houden.

We kunnen echter uit de beste bron mededeelen, dat deze geruchten allen grond van waarheid missen.

Berichten en mededeelingen.

DELFTSCH STUDENTENCORPS.

Wederom lid geworden:

W. J. HARDERS.
C. J. J. ETT.

COMMISSIE TOT REDACTIE VAN DEN ALMANAK 1904.

Candidaten, bij den Senaat gesteld voor:

President: J. G. BIJL. *)
R. AUG. GORTER.
J. W. L. VALCKENIER DE GREEVE.
Secretaris: J. B. H. COENEN. *)
Vice-President: A. PH. VAN AKEN. *)
H. O. DE RUYTER DE WILDT.

1e Commissaris: H. STEKETEE. *)

H. C. J. ROELVINCK.

2e Commissaris: J. A. K. VAN HASSELT. *)

J. B. VAN LOGHEM.

*) Door den Senaat gesteld.

De stemmingen zullen aanvangen 13 Februari.

IGOV.

Vrijdagavond: Münchener Ueberbrettl.
Voor geschorste leden van Igov is de Societeit „Phoenix” dien avond geëmancipeerd.

DEBATING-CLUB.

Vergadering op Donderdag 19 Februari a. s.

Stellingen:

De leer van den vrijhandel is niet deugdelijk.
Bescherming verdient ook boven fair-trade den voorkeur.
Verdediger: JHR. MR. J. STOOP VAN STRIJEN,
Referendaris Dept. Binnenlandsche Zaken.

S. D. P. C. Cursus van Van der Goes.

Er zijn nog verbazend weinig kaarten verkocht.
Wanneer daarin niet spoedig verandering komt, dan gaat de cursus niet door.

Dengenen, die van plan zijn dezen cursus bij te wonen, wordt derhalve in hun eigen belang verzocht zich zoo spoedig mogelijk van een kaart te voorzien, verkrijgbaar à f 2 bij

H. SELJENZAAL, Havenstraat 8,
B. R. BAKKER, Choorstraat 25,
N. G. KAM, Koornmarkt 72,

en bij den heer WALTMAN.

DELFTSCHE STUDENTEN VOETBAL-VEREENIGING.

Door het zonder bericht weg-blijven van 2 spelers: Godin en Niermeyer speelden we Zondag 11. tegen „Volharding” te Rotterdam met 9 man een draw (2-2).

Zondag a. s. op ons terrein wedstrijd tegen „Concordia” uit Delft.

Elftal:

Nix.

Bauermann. Brutel.

Schrage. Reuhl. Niermeyer.

Ter Horst. Bergsma. Godin. Menschaar. Kakebeeke.

Den elftal-leden wordt dringend verzocht tijdig op het terrein aanwezig te zijn en in geval van verhindering hiervan zoo spoedig mogelijk kennis te geven. Nóg is alle kans op het verkrijgen van den kampioentitel niet verloren!

A G E N D A.

DELFT.

Donderdag 19 Febr. Stads Doelen. Rotterdamsch toneelgezelschap: „In Uniform”; 7½ uur.

Donderdag 26 Febr. Stads Doelen. Leeghwater: Voordracht van den heer H. F. Adams over: „Centraalstations met wisselstroom dynamo's”; 8 uur.

DEN HAAG.

Vrijdag 13 Febr. Kunstkring: Voorstelling van het gezelschap „Schall und Rauch”; 8 uur.

Ned. Tooneel: „Groote Stadslucht”; 8 uur.

Zaterdag 14 Febr. Diligentia: Concert van het Boheemsch Strijkkwartet; 8 uur.

Fransche Opera: „Messaline”; 8 uur.

Maandag 16 Febr. Fransche Opera: „La fille de madame Angot”; 8 uur.

Woensdag 18 Febr. Dierentuin. Société artistique théâtrale: „Monna Vanna”, optr. van mevr. M. Maeterlinck—Georgette Leblanc; 8 uur.

Donderdag 19 Febr. Diligentia: Liederavond van Emma Nevada; 8 uur.

ROTTERDAM.

Vrijdag 13 Febr. Groote Schouwburg: „In Uniform”; 8 uur.
Tivoli-Schouwburg: „S. of Z.”; 8 uur.

Zaterdag 14 Febr. Groote Schouwburg. Ned. Opera: „Don Juan”; 8 uur.

Tivoli-Schouwburg: „Het kasteel Sauveterre”; 8 uur.

Zondag 15 Febr. Tivoli-Schouwburg. Ned. Tooneel: „Het pater noster”, „Medea”; 8 uur.

(Zie vervolg Tweede Bijvoegsel.)

TWEEDE BIJVOEGSEL

behoorende tot het STUDENTEN-WEEKBLAD

van DONDERDAG 12 FEBRUARI 1903.

ADVERTENTIEN.

Beleefd aanbevolen aan H.H. Spoorstudenten
een net gemeubileerde SUITE,
met of zonder Pension. voor één of twee heeren.
Adres TASMANSSTRAAT 118, den Haag.
In onmiddellijke nabijheid van alle vervoermiddelen.

Oranje Limonade

van het Delftsche Scheikundig Laboratorium is steeds
voorhanden bij

J. J. G. BOERE,
Telefoonnummer 188. Hypolitusbuurt 2.

Bierbrouwerij IJsfabriek

P

voorheen A. VAN BERCKEL & ZONN.

SPECIAL

PILSENER BIER.

Werktuigkundig teekenen en
beschrijvende meetkunde
R. BROESTERHUIZEN,
Coenderstraat 37,
REPETITOR.

Restaurant J. L. BÜHLER,
Houttuinen 2, Delft.

Specialiteit in:

FRANZISKANER LEISTBRÄU.
PILSENER-URQUELL.

BIERHANDEL. WIJNHANDEL.

Levering aan huis van prima
BORDEAUX-, RIJN-, MOEZEL-, CHAMPAGNE-
en MORGENWIJNEN,
tegen concurreerende prijzen.

WINTERSHOTELS.

DEJEUNERS, DINERS en SOUPERS.
WARME en KOUDE DAG- en AVONDSHOTELS.

ZEEUWSCHE OESTERS.

Geopend tot 2 uur 's nachts.
Het weekblad „De Nederlandsche Sport” ligt
ter lezing.

Café-Restaurant HOTEL CENTRAL

Levering van Déjeuners, Dinners, Soupers, Koude en Warme Schotels.

Uitstekende gelegenheid om te Dineeren ook bij abonnement.
Pilsener Urquell. Franziskaner Leistbräu.

Verschillende appartementen voor Vergaderingen.

G. M. VAN DE SEIJP Hz., Cuisinier.

UIT ONZE KOLONIËN

DOOR

H. VAN KOL.

Geïllustreerd met 36 groote platen, vele gravures tusschen den tekst en 3 kaarten.

Geen boek zal met meer belangstelling worden ontvangen dan de reis in onze Koloniën
door H. VAN KOL.

„UIT ONZE KOLONIËN” door H. VAN KOL zal worden uitgegeven in royaal 8° formaat
en compleet zijn in **12** afleveringen van **4 vel druks met 3 platen** of **in eens gebonden.**

De prijs **per aflevering** is **50 cent.**

Het werk **compleet gebonden** f **6,90.**

Reeds thans is uitgebreid prospectus verkrijgbaar, terwijl de exemplaren onmiddellijk bij
verschijnen voorhanden zijn in den Boekhandel

J. WALTMAN Jr.,
Binnenwatersloot 33.

THE FEED BIV OEGSEL

De heer J. van der Meer, te Rotterdam, heeft de eer te verzoeken u te laten weten dat hij u de volgende...

De heer J. van der Meer, te Rotterdam, heeft de eer te verzoeken u te laten weten dat hij u de volgende...

De heer J. van der Meer, te Rotterdam, heeft de eer te verzoeken u te laten weten dat hij u de volgende...

De heer J. van der Meer, te Rotterdam, heeft de eer te verzoeken u te laten weten dat hij u de volgende...

De heer J. van der Meer, te Rotterdam, heeft de eer te verzoeken u te laten weten dat hij u de volgende...

De heer J. van der Meer, te Rotterdam, heeft de eer te verzoeken u te laten weten dat hij u de volgende...

De heer J. van der Meer, te Rotterdam, heeft de eer te verzoeken u te laten weten dat hij u de volgende...

De heer J. van der Meer, te Rotterdam, heeft de eer te verzoeken u te laten weten dat hij u de volgende...

De heer J. van der Meer, te Rotterdam, heeft de eer te verzoeken u te laten weten dat hij u de volgende...

De heer J. van der Meer, te Rotterdam, heeft de eer te verzoeken u te laten weten dat hij u de volgende...

De heer J. van der Meer, te Rotterdam, heeft de eer te verzoeken u te laten weten dat hij u de volgende...

De heer J. van der Meer, te Rotterdam, heeft de eer te verzoeken u te laten weten dat hij u de volgende...

De heer J. van der Meer, te Rotterdam, heeft de eer te verzoeken u te laten weten dat hij u de volgende...

UIT ONZE KOLONIE

H. VAN KOL

De heer J. van der Meer, te Rotterdam, heeft de eer te verzoeken u te laten weten dat hij u de volgende...

De heer J. van der Meer, te Rotterdam, heeft de eer te verzoeken u te laten weten dat hij u de volgende...

De heer J. van der Meer, te Rotterdam, heeft de eer te verzoeken u te laten weten dat hij u de volgende...

De heer J. van der Meer, te Rotterdam, heeft de eer te verzoeken u te laten weten dat hij u de volgende...

De heer J. van der Meer, te Rotterdam, heeft de eer te verzoeken u te laten weten dat hij u de volgende...

De heer J. van der Meer, te Rotterdam, heeft de eer te verzoeken u te laten weten dat hij u de volgende...

J. W. ALTMAN, jr.

De heer J. van der Meer, te Rotterdam, heeft de eer te verzoeken u te laten weten dat hij u de volgende...